Wijzer in geldzaken

Zo ouder, zo kind?

Onderzoek over geldzaken onder jongeren en hun ouders

16 maart 2021

Inleiding

- De ‘Week van het geld’ is een van de initiatieven van Wijzer in geldzaken. Onder het motto ‘jong geleerd is oud gedaan’ wil het platform kinderen en jongeren voorbereiden op financiële redzaamheid in de toekomst. De Week van het geld is een belangrijke aanjager voor het stimuleren van financiële vaardigheden van kinderen en jongeren, zowel op school als thuis.
- In 2021 vindt de 10e editie plaats van de Week van het geld, van 22 tot en met 26 maart. In aanloop naar deze week voerde I&O Research in opdracht van Wijzer in geldzaken een onderzoek uit.
- Doel van dit onderzoek is onder meer om te achterhalen in hoeverre jongeren (van 11 t/m 16 jaar) op hun ouders lijken in de manier waarop ze met geld omgaan. Praten ouders met hun kinderen over geldzaken? En nemen jongeren (onbewust) financieel gedrag over van hun ouders? Daarnaast zijn enkele vragen gesteld over de gevolgen van de coronacrisis: hebben jongeren en hun ouders het afgelopen jaar minder geld uitgegeven en zo ja wat hebben ze daar dan meegedaan? Ook is gevraagd in hoeverre gezinnen geldzorgen hebben gehad (en of kinderen dat dan ook merkten).

Verantwoording

- Aan dit onderzoek deden 596 huishoudens mee. Eerst vulden jongeren (11 t/m 16 jaar) een vragenlijst in, waarna (bijna) dezelfde vragen aan een van hun ouders werden gesteld. In de analyses is onder meer gekeken naar interessante overeenkomsten en verschillen om te achterhalen in hoeverre jongeren hetzelfde denken over geld als hun ouder.
- De respondenten zijn afkomstig uit het I&O Research Panel. De resultaten zijn gewogen en representatief op de kenmerken geslacht, leeftijd en regio. De weging is uitgevoerd op celniveau, met een weegefficiëntie van 88 procent.
- Het veldwerk vond plaats van 17 tot en met 23 februari 2021. Er werden twee reminders uitgezet.
- Dit rapport beschrijft verschillen tussen jongeren van verschillende leeftijden en naar bruto huishoudinkomen. Bij huishoudinkomen maken we onderscheid tussen beneden modaal (< 14.100 tot 36.000 euro), modaal (36.000 tot 43.500 euro) en boven modaal (> 43.500 euro).
- Significante verschillen (bij 95% betrouwbaarheid) zijn aangegeven met een '+' (hoger) of '-' (lager). Bij steekproefonderzoek heb je te maken met marges. Bij n=596 en een betrouwbaarheidsniveau van 95 procent is dat (maximaal) 4 procent. Dit betekent dat wanneer we een percentage van 50 procent rapporteren, dit (met 95% betrouwbaarheid) tussen de 46 procent en 54 procent ligt.

Leeswijzer

- In hoofdstuk 1 worden de resultaten van het onderzoek zowel op totaalniveau beschreven, als uitgesplitst naar achtergrondkenmerken.
- In hoofdstuk 2 zijn extra analyses uitgevoerd om te kijken naar opvallende overeenkomsten en verschillen tussen jongeren en hun ouders. Lijken ze op elkaar? Of verschillen ze in hun houding en gedrag ten aanzien van geld?

- Bij de resultaten wordt vermeld of het gaat om resultaten van jongeren of ouders. Naast een tekstuele aanduiding, worden de verschillen ook visueel weergegeven met pictogrammen.
- Resultaten van jongeren worden aangeduid met een groen pictogram van twee jongeren:
- Resultaten van ouders worden aangeduid met een paars pictogram van twee volwassenen:

Samenvatting[I]

Om te achterhalen hoe jongeren (van 11 t/m 16 jaar) en hun ouders omgaan en nadenken over geld is eind februari 2021 in opdracht van Wijzer in geldzaken een onderzoek gedaan onder 596 huishoudens in Nederland. In de analyses is onder meer gekeken naar interessante overeenkomsten en verschillen tussen ouders en hun kinderen.

Financiële educatie: op school en thuis

- Het merendeel van de ouders (87%) en jongeren (70%) vindt het belangrijk dat op school les wordt gegeven over geldzaken.
- School is echter niet de enige plek waar jongeren met geld leren omgaan. Ook ouders hebben een belangrijke rol. Toch zegt 58% van ouders slechts enkele keren per jaar met hun kind over geldzaken te praten. Jongeren schatten deze frequentie nog iets lager in.

Het (goede) voorbeeld

- Ouders kunnen hun kinderen ook onbewuste lessen over geld meegeven door zelf het (goede of slechte) voorbeeld te geven. Ruim acht op de tien jongeren vinden dat hun ouder een goed voorbeeld voor hen is als het om geld gaat. Ouders denken dit in vergelijkbare mate over zichzelf.
- Acht op de tien jongeren vinden dat ze van hun ouder leren hoe ze met geld moeten omgaan. Ouders hebben een nog rooskleuriger beeld van zichzelf: negen op de tien ouders vinden dat ze hun kinderen leren hoe ze met geld moeten omgaan.

Samenvatting[II]

Zo ouder, zo kind

- Uit aanvullende analyses blijkt dat kinderen vaak dezelfde mening over geld hebben als hun ouders. Als ouders vinden dat geld ervoor is om uit te geven dan vindt ruim de helft van hun kinderen dat ook (53%).
- En andersom geldt ook: als ouders juist niet vinden dat geld er is om uit te geven dan hebben hun kinderen veel vaker dan gemiddeld ook die mening.
- Een ander voorbeeld gaat over het lenen van geld. Als ouders ‘een klein geldbedrag lenen’ prima vinden (66%), dan vinden hun kinderen dat vaak ook prima (89%). Dit percentage is lager (48%) bij kinderen van ouders die meer afkeurend staan tegenover het lenen van geld. Oftewel: ook als ouders niet veel over geldzaken praten, kunnen kinderen wel hun houding over geldzaken overnemen.

Gevolgen coronacrisis

- Zowel jongeren als hun ouders hebben door de coronacrisis het afgelopen jaar minder geld uitgegeven dan normaal.
- Ouders bespaarden vaak geld doordat ze niet uit eten konden (82%) of winkelen in de stad (82%). Jongeren gaven minder geld uit aan ‘snacks en eten met vrienden’ (47%) en ‘eten of drinken halen in de supermarkt’ (41%).
- Desgevraagd zegt de helft (52%) van de jongeren en de ouders (55%) dit bespaarde geld te hebben weggezet op een spaarrekening (of bij de jonge kinderen: in de spaarpot).
- Daarnaast heeft men geld aan andere zaken besteed. Een kwart van ouders gebruikte het geld bijvoorbeeld voor een verbouwing en een kwart van de jongeren kocht iets leuks voor zichzelf.

Samenvatting[III]

Troostaankopen

- Ouders kochten ook vaak wat leuks voor hun kinderen. Ruim vier op de tien jongeren (45%) zeggen dat zij iets van hun ouders kregen dat ze zonder coronacrisis niet hadden gekregen. Deze troostaankopen lopen uiteen van een boek, een bordspel of een puzzel tot een computerspel, een spelcomputer of een trampoline.
- Drie op de tien ouders (29%) deden ook voor zichzelf een ‘troostaankoop’ om zichzelf wat op te vrolijken in tijden van corona.

Geldzorgen

- Daarnaast zijn er ook gezinnen met geldzorgen. Een deel van deze ouders lijkt dit verborgen te kunnen houden voor hun kind. Bijna de helft van de ouders (46%) zegt zich weleens zorgen te maken om geld. Zes op de tien van deze ouders denken dat hun kind daarvan (bijna) niets merkt.
- Drie op de tien jongeren geven aan dat hun ouders zich weleens zorgen maken om geld (30%) en een op de acht jongeren zegt het niet te weten. (16%).

Wijzer in geldzaken

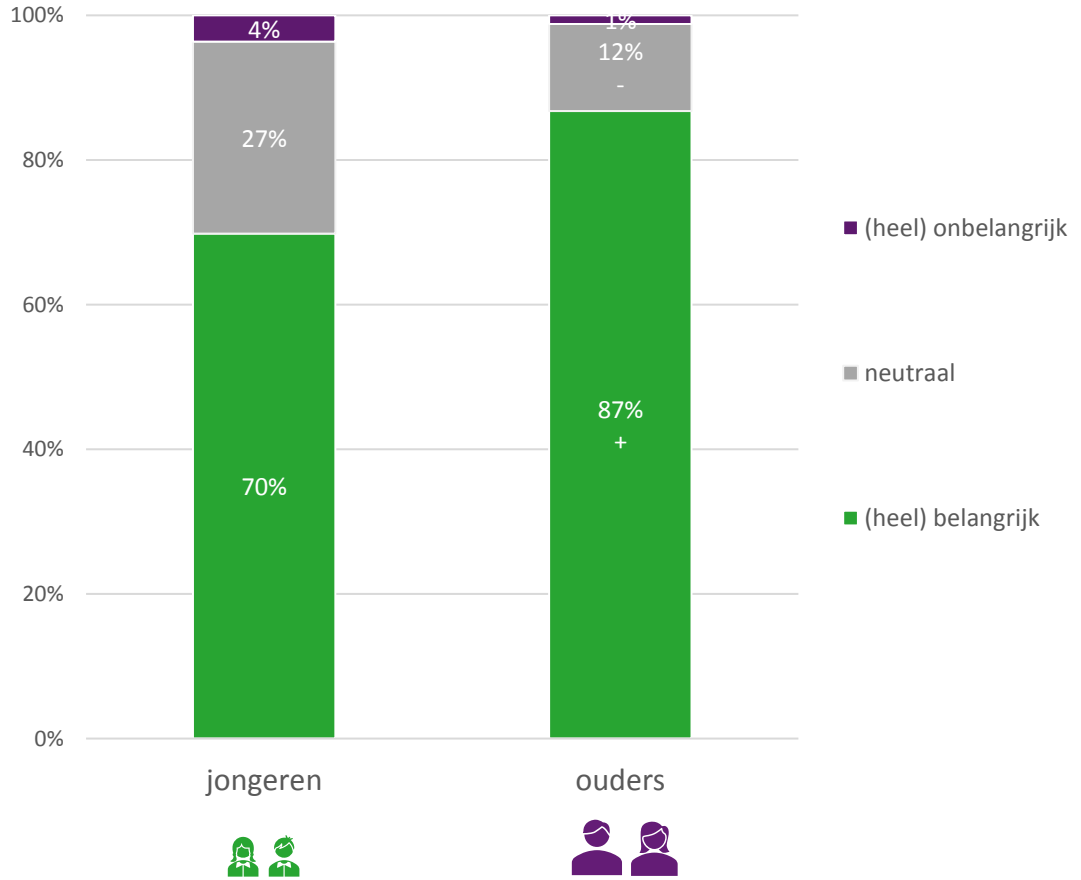
Hoofdstuk 1

Resultaten op totaalniveau, uitgesplitst naar achtergrondkenmerken

Zeven op de tien jongeren vinden het belangrijk dat op school les wordt gegeven over geld

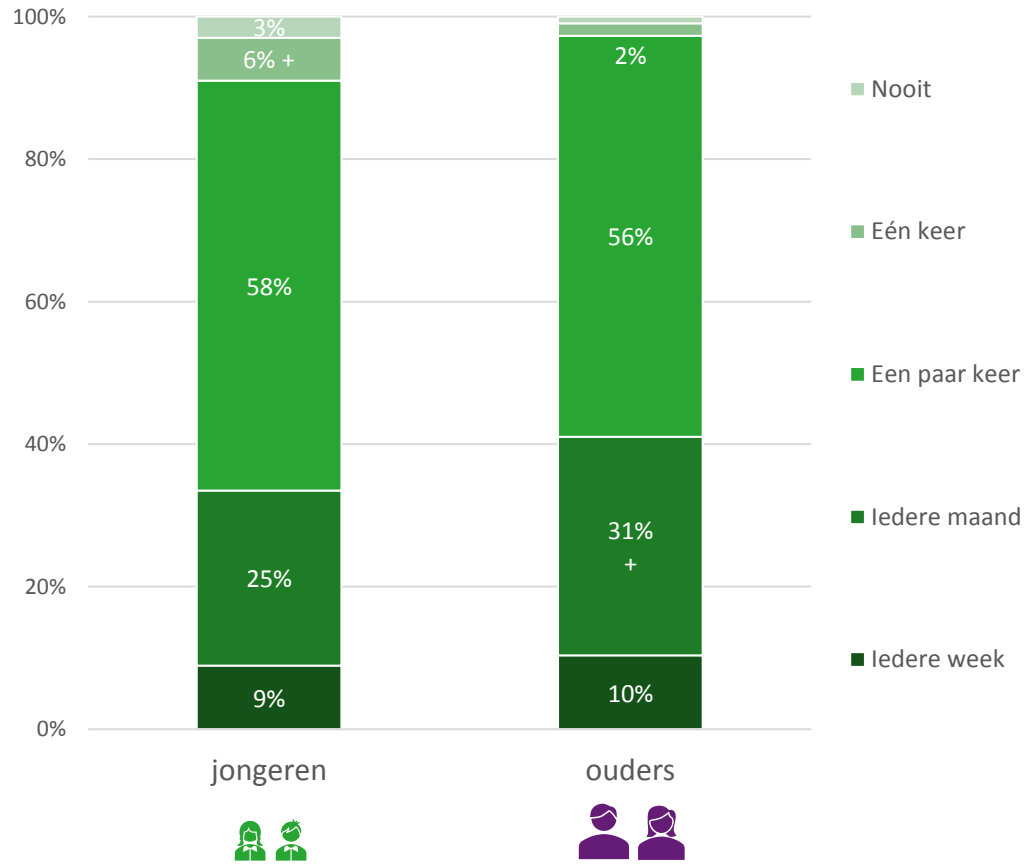
- Zeven op de tien jongeren (70%) vinden het (heel) belangrijk dat op school wordt lesgegeven over geld.
- Ouders vinden dit nog vaker (heel) belangrijk (87%).

Jongeren: Hoe belangrijk of onbelangrijk vind jij het dat op scholen les wordt gegeven over geldzaken?
Ouders: Hoe belangrijk of onbelangrijk vindt u het dat op scholen les wordt gegeven over geldzaken?

Zes op de tien ouders praten maximaal enkele keren per jaar met hun kind over geld

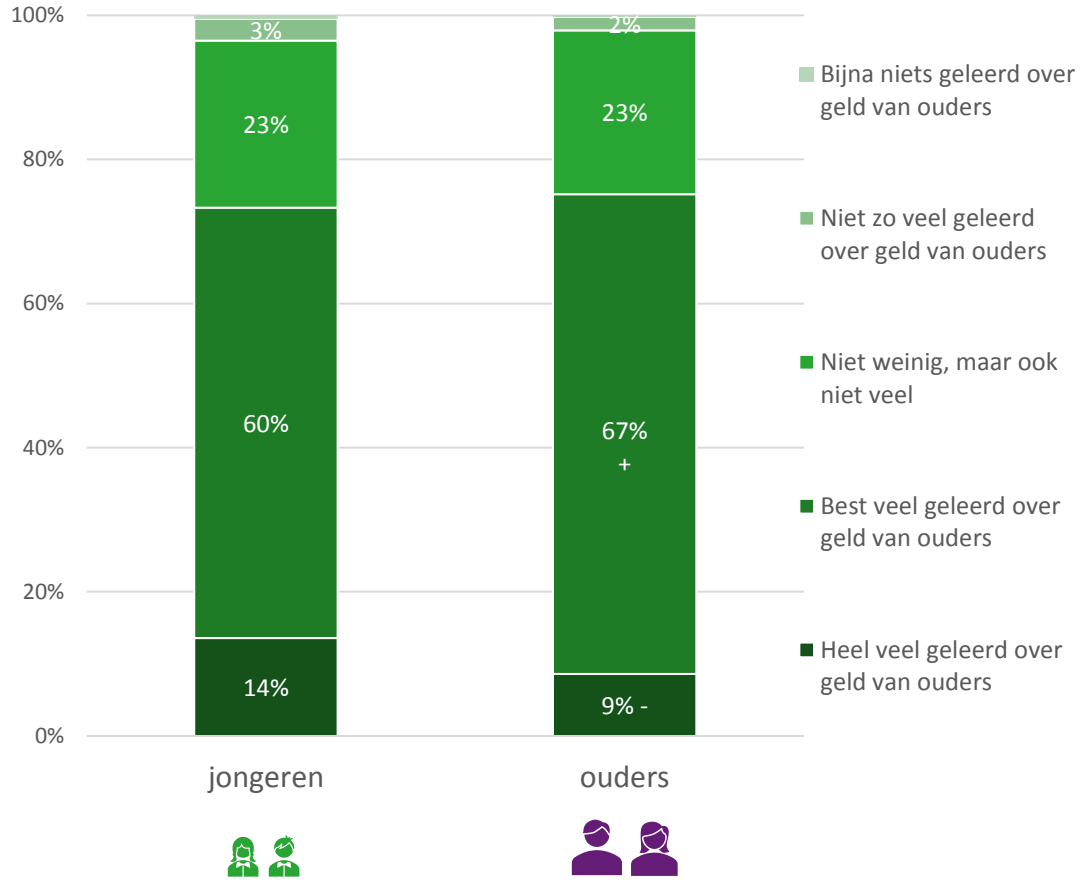
- School is niet de enige plek waar jongeren met geld leren omgaan. Ook ouders hebben een belangrijke rol.
- Zes op de tien ouders spraken de afgelopen 12 maanden maximaal een paar keer met hun kind over geld (59%)
- Een op de tien ouders zegt vrijwel iedere week met hun kind te praten over geld en drie op de tien ouders zeggen dit iedere maand te doen.
- Jongeren schatten deze frequentie iets lager in. Ongeveer een derde geeft aan dat hun ouders minimaal maandelijks over geld te praten met hen. Voor twee derde is dat minder vaak.

Jongeren: Hoe vaak hebben jouw ouders in de afgelopen 12 maanden met jou gepraat over geld?
Ouders: Hoe vaak heeft u in de afgelopen 12 maanden met uw kind gepraat over geld?

Driekwart van de jongeren vindt dat zij (best) veel over geld leren van hun ouders

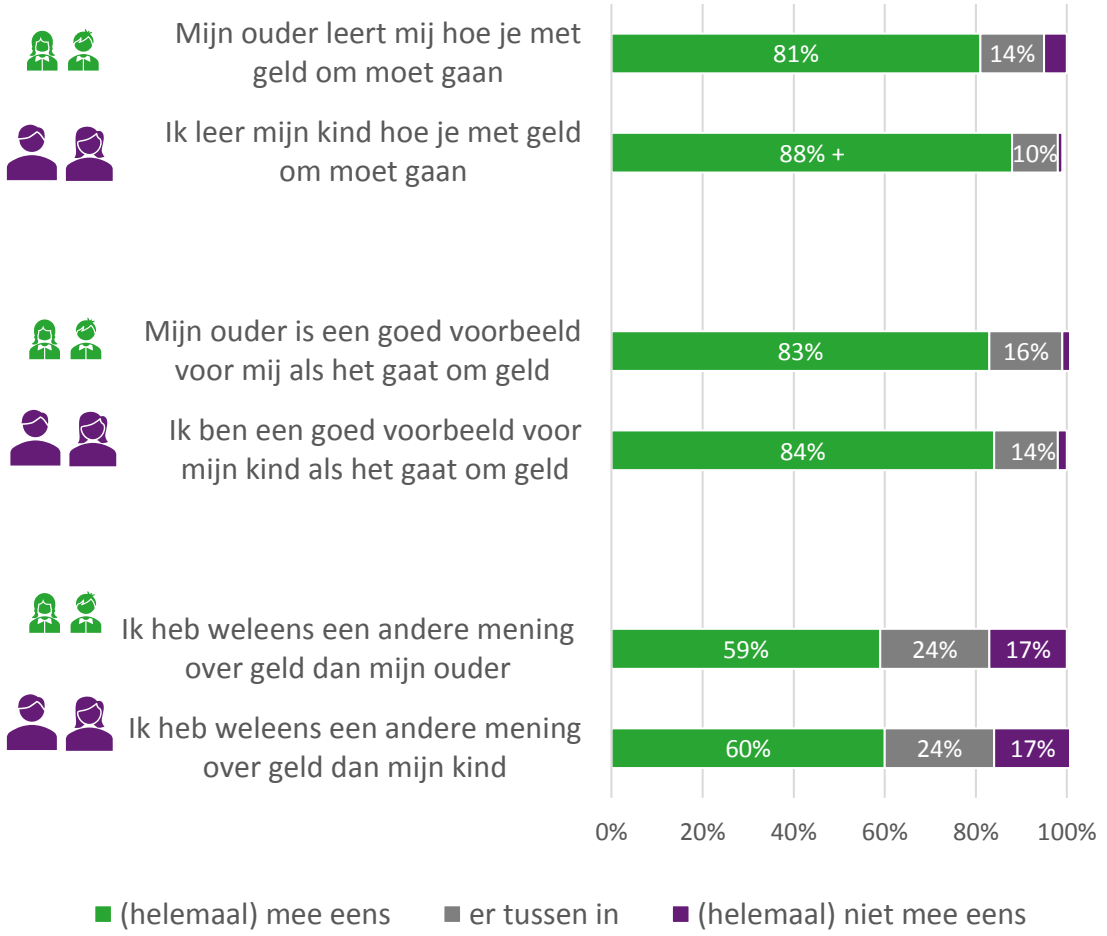
- Kinderen lijken lessen over geld wel aan te nemen van hun ouder. Driekwart (74%) van de kinderen zegt dat zij (best) veel over geld leren van hun ouders.
- Jongeren zijn nog optimistischer dan hun ouders. Zo zegt 14 procent van de jongeren dat zij van hun ouders veel leren over geld, terwijl 9 procent van de ouders denkt dat zij veel aan hun kind leren over geld.

Jongeren: Hoeveel heb je van je ouders geleerd over hoe je met geld moet omgaan?
Ouders: Hoeveel denkt u dat uw kind van u heeft geleerd over hoe je met geld moet omgaan?

Groot deel van ouders vindt dat ze het goede voorbeeld geven aan hun kind als het om geld gaat

- Acht op de tien jongeren vinden dat ze van hun ouder leren hoe ze met geld moeten omgaan. Ouders hebben een nog rooskleuriger beeld van zichzelf: negen op de tien ouders vinden dat ze hun kinderen leren hoe ze met geld moeten omgaan.
- Naast bewuste lessen, kunnen ouders ook onbewust hun kinderen lessen over geld meegeven door zelf het goede voorbeeld te geven. Ruim acht op de tien jongeren vinden dat hun ouder een goed voorbeeld voor hen is als het om geld gaat. Ouders denken dit in vergelijkbare mate over zichzelf.
- Zes op de tien jongeren hebben naar eigen zeggen weleens een andere mening over geld dan hun ouder.

Jongeren : Ben jij het wel of niet eens met de volgende zinnen?
Ouders: In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

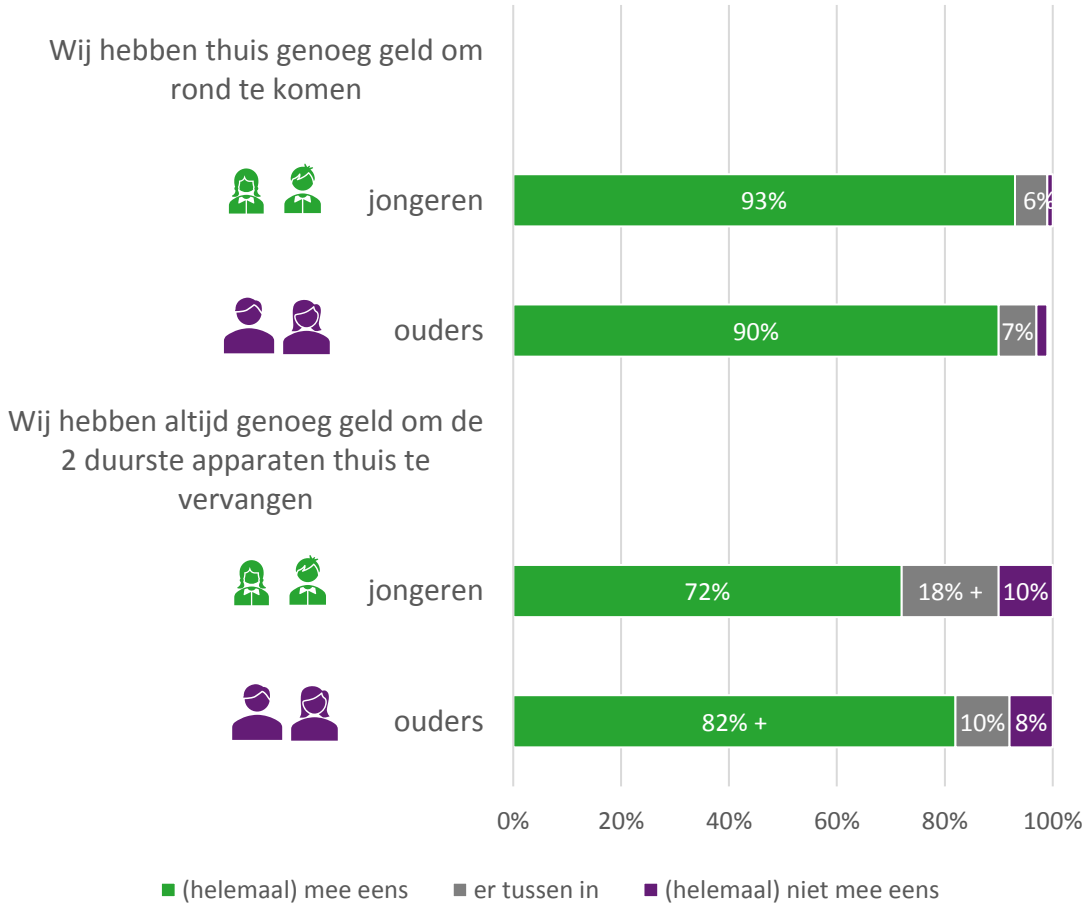
Jongeren antwoorden vergelijkbaar met hun ouders over de financiële situatie thuis

- Jongeren (93%) geven in vergelijkbare hoge mate als ouders (90%) aan dat zij thuis genoeg geld hebben om rond te komen.
- Jongeren zeggen wel minder vaak dan hun ouders dat zij thuis altijd genoeg geld hebben om de twee duurste apparaten te vervangen als die stuk zouden gaan (72% versus 82%).

Verschil naar inkomensgroepen

Jongeren die opgroeien in een gezin met boven modaal inkomen, zeggen bijna allemaal (98%) dat zij thuis genoeg geld hebben om rond te komen. Dit is vaker dan jongeren die opgroeien in een gezin met een modaal inkomen (88%) of beneden modaal inkomen (76%).

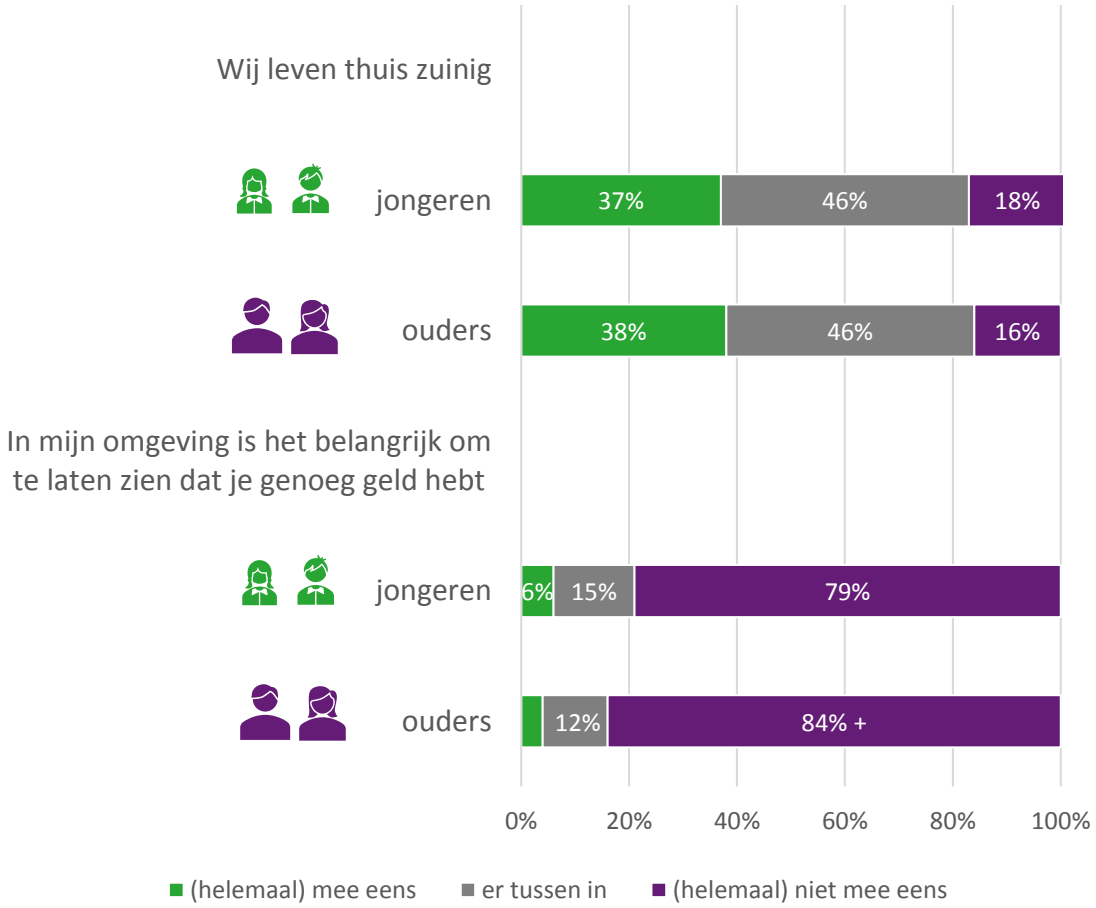
Op de vraag of men altijd genoeg geld heeft om de 2 duurste apparaten in huis te vervangen, is een zelfde beeld te zien (bovenmodaal: 80%, modaal: 64%, beneden modaal: 49%).

Jongeren : Ben jij het wel of niet eens met de volgende zinnen?
Ouders: In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

Ruim een op de drie jongeren vindt dat zij thuis zuinig leven

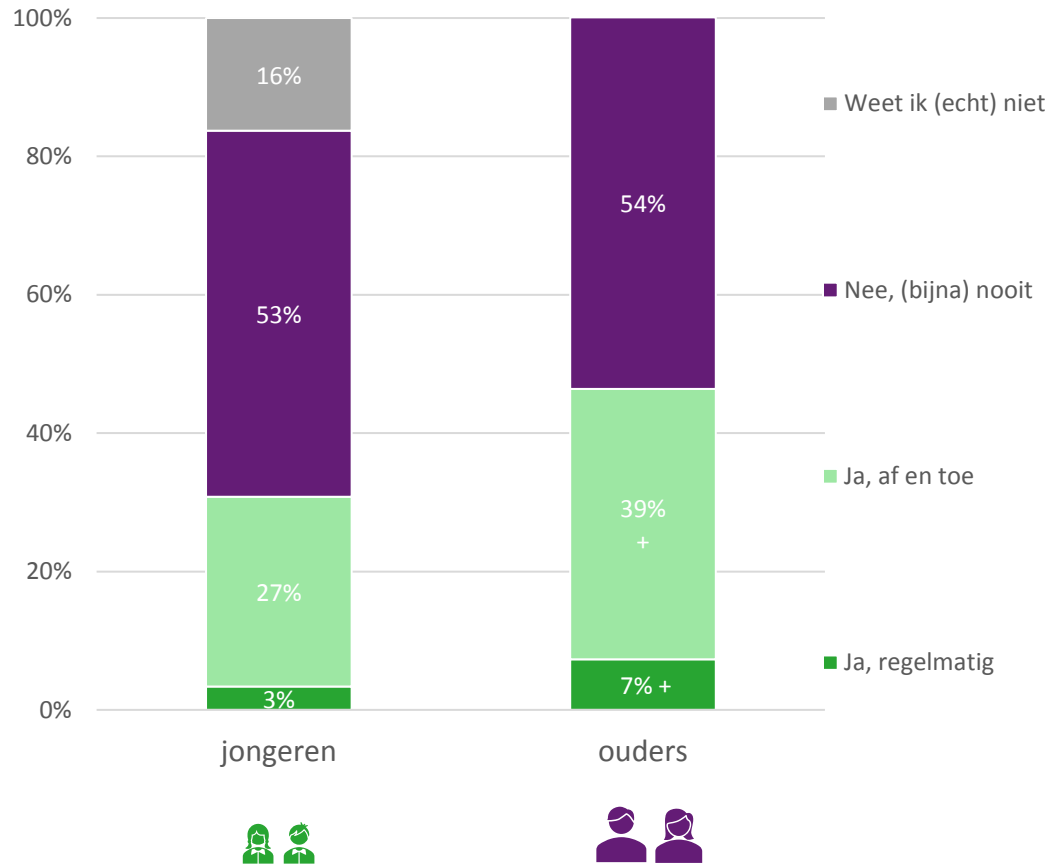
- Ruim een op de drie jongeren vindt dat zij thuis zuinig leven. Ouders lijken dit te bevestigen, maar de ervaring van jongeren en ouders komt op dit vlak niet altijd overeen. Van de ouders die zeggen dat zij thuis zuinig leven, geeft slechts 43 procent van hun kinderen dit ook aan.
- Acht op de tien jongeren vinden niet dat het in hun omgeving belangrijk is om te laten zien dat je geld hebt (79%). Ouders zijn hierover nog iets stelliger (84%).

Jongeren : Ben jij het wel of niet eens met de volgende zinnen?
Ouders: In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

Drie op de tien jongeren denken dat hun ouders zich weleens zorgen maken om geld

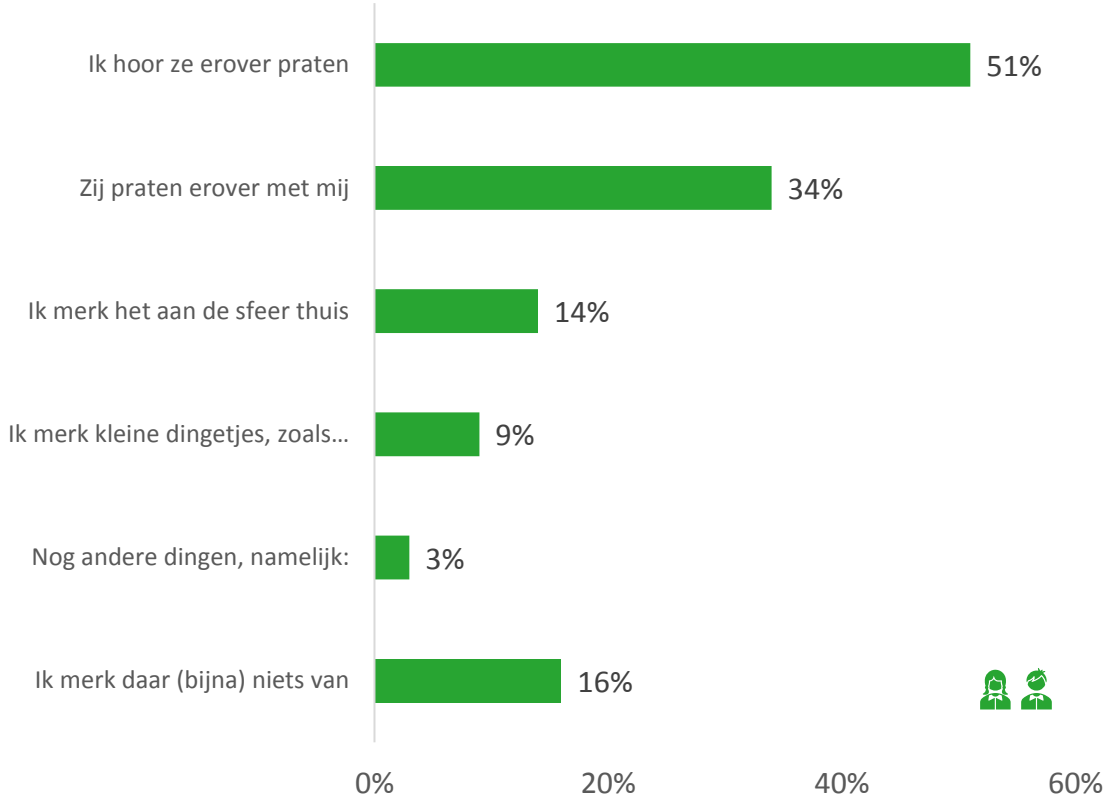
- Drie op de tien jongeren geven aan dat hun ouders zich weleens zorgen maken om geld (30%) en een op de acht jongeren zegt het niet te weten (16%).
- Blijkbaar kunnen ouders dit ten dele verborgen houden voor hun kinderen. Bijna de helft van de ouders (46%) zegt zich weleens zorgen te maken om geld. Zes op de tien van deze ouders denken dat hun kind daarvan (bijna) niets merkt (60%).

Jongeren: Maken jouw ouder(s) zich weleens zorgen om geld?
Ouders: Maakt u zich weleens zorgen om geld?

Een op de acht van alle jongeren hoort ouder weleens praten over geldzorgen

- Aan de jongeren die aangeven dat hun ouders wel eens geldzorgen hebben, is gevraagd waaraan ze dat dan merken. De helft van deze jongeren (51%) zegt dit te weten omdat ze hun ouders horen praten over hun geldzorgen. Dit betekent dat een op de acht (16%) van álle jongeren hun ouders weleens hoort praten over hun geldzorgen.
- In de open antwoorden noemen veel jongeren dingen als wat langer moeten wachten op iets nieuws, dat er soms goedkoper boodschappen worden gedaan, of dat hun ouder even niets nieuws koopt voor zichzelf. Van de 30 procent van de jongeren die zegt dat hun ouder weleens geldzorgen heeft, zegt een op de acht (16%) dat zij daar (bijna) niets van merken.

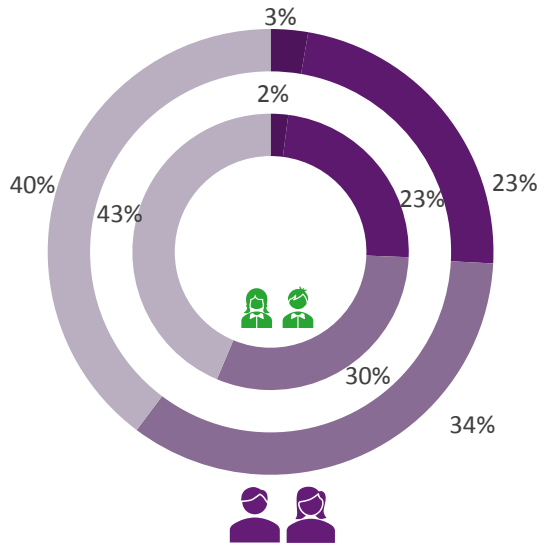

Jongeren: Hoe merk jij dat je ouder(s) zich weleens zorgen maken over geld? (meerdere antwoorden mogelijk)

‘Eerst sparen’ gaat lang niet altijd op

- In de fictieve situatie dat een jongere iets wil kopen dat 50 euro kost, maar er zit maar 30 euro in de spaarpot, dan zegt 40 procent van hun ouders dat hun kind zou moeten wachten tot de resterende 20 euro erbij is gespaard.
- De overige ouders zouden kiezen voor een andere oplossing. Een op de drie (34%) zou de resterende 20 euro aan hun kind lenen en 23 procent zou de resterende 20 euro erbij geven zonder het later terug te willen. Enkele ouders (3%) zouden zelfs de volledige 50 euro betalen.
- De antwoorden van de jongeren bevestigen dit beeld.

Verschil tussen vaders en moeders
Jongeren die de vragenlijst invulden met hun moeder zeggen vaker dat zij zouden moeten wachten tot zij de resterende 20 euro hebben gespaard dan jongeren die de vragenlijst invulden met hun vader (34% versus 47%.

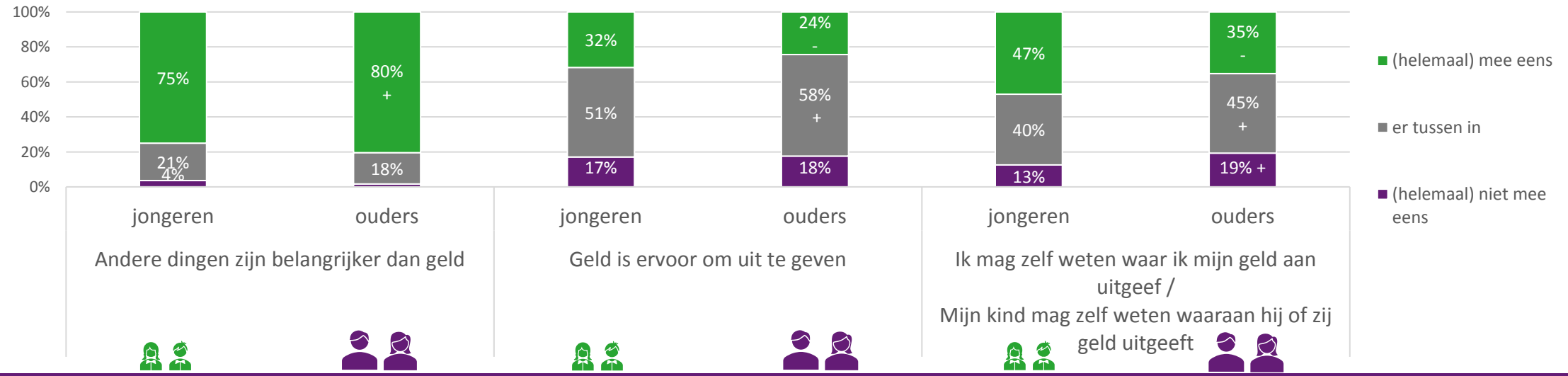
- Mijn ouder(s) betalen het helemaal en ik hoef niets te betalen /
  Ik betaal het voor mijn kind en mijn kind hoeft niets te betalen
- Mijn ouder(s) betalen 20 euro en ik betaal 30 euro van mijn spaargeld /
  Mijn kind betaalt 30 euro van het spaargeld en ik leg 20 euro bij
- Ik mag 20 euro van mijn ouder lenen, maar moet het uiteindelijk zelf betalen /
  Mijn kind mag 20 euro van mij lenen, maar mijn kind betaalt het uiteindelijk zelf
- Ik moet wachten tot ik de overige 20 euro heb gespaard /
  Mijn kind moet wachten tot hij of zij de overige 20 euro heeft gespaard

Jongeren: Stel je wilt heel graag iets kopen dat 50 euro kost, maar je hebt maar 30 euro spaargeld. Hoe zou dat dan gaan, denk jij?
Ouders: Stel uw kind wil heel graag iets kopen dat 50 euro kost, maar uw kind heeft maar 30 euro spaargeld. Wat zou u dan waarschijnlijk doen?

Jongeren denken vaker dan hun ouders dat zij zelf mogen weten waaraan zij hun geld uitgeven

- Driekwart (75%) van de jongeren vindt dat andere dingen belangrijker zijn dan geld. Ouders vinden dat nog iets vaker (80%). Jongeren vinden dan ook vaker dan ouders dat geld er is om uit te geven (32% vs. 24%).
- Bijna de helft van de jongeren (47%) denkt zelf te mogen weten waaraan zij geld uitgeven, terwijl slechts een op de drie ouders dat vindt (35%). Wellicht wordt die restrictie niet zo expliciet gemaakt, of ouders zijn in werkelijkheid minder streng dan ze zouden willen zijn.

Verschil naar leeftijd
Naarmate jongeren ouder zijn, mogen zij naar eigen zeggen steeds vaker zelf weten waaraan zij hun geld uitgeven.

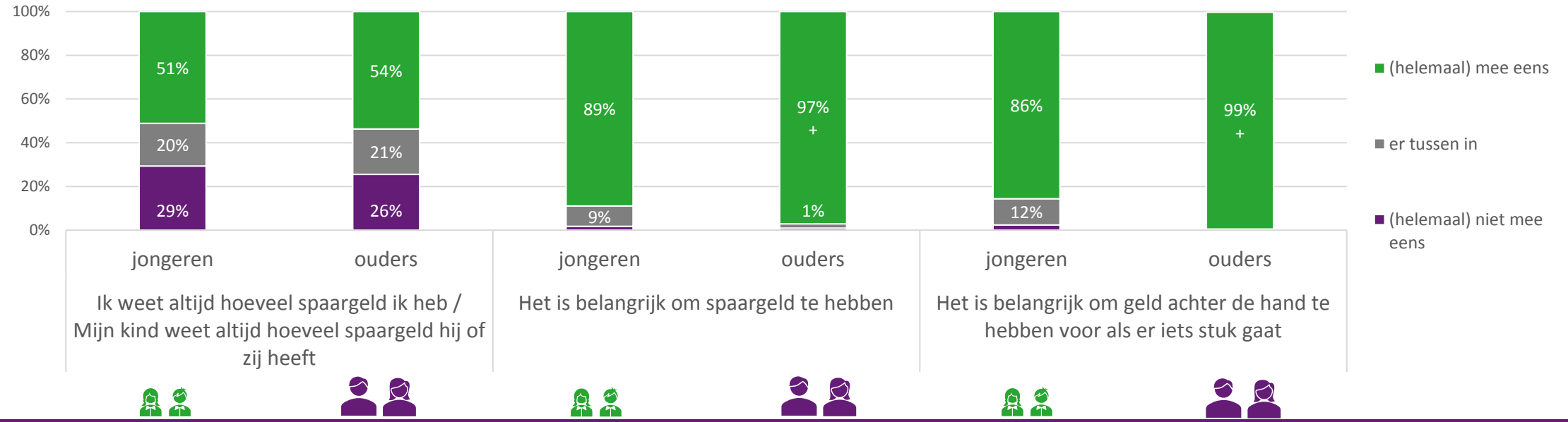

Jongeren : Ben jij het wel of niet eens met de volgende zinnen?
Ouders: In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

Meeste jongeren en ouders vinden het belangrijk om spaargeld te hebben

- De helft van alle jongeren (51%) weet altijd hoeveel spaargeld zij hebben.
- De meeste jongeren vinden het belangrijk om spaargeld te hebben (89%), of om geld achter de hand te hebben voor als iets stuk gaat (86%). Voor bijna alle ouders is dit beide een uitgemaakte zaak.

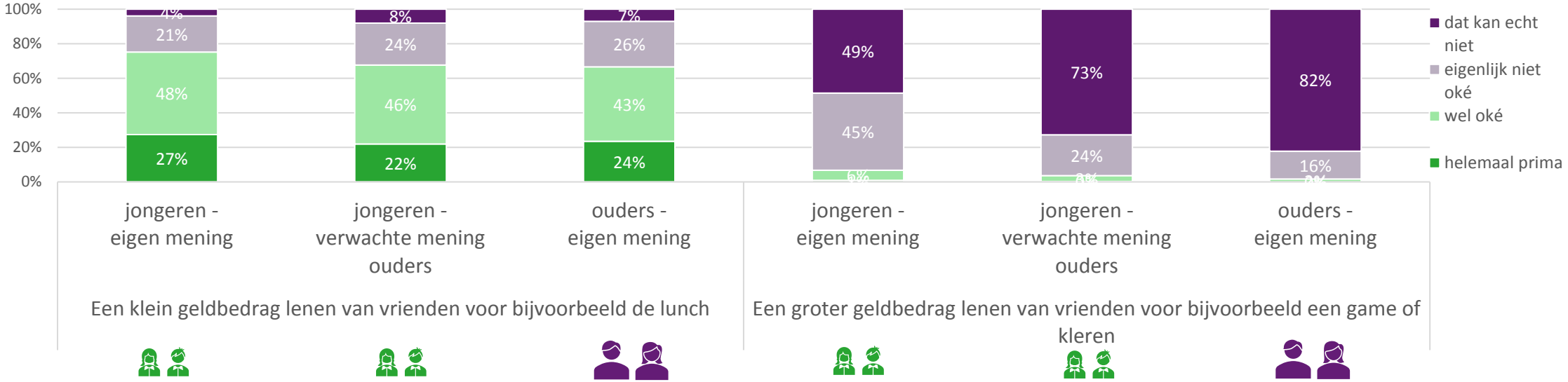
Verschil naar leeftijd
Naarmate jongeren ouder zijn, weten zij vaker altijd hoeveel spaargeld zij hebben. Voor 11-jarigen is dit 29 procent, voor de 16-jarigen is dit al 64 procent.

Jongeren : Ben jij het wel of niet eens met de volgende zinnen?
Ouders: In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

Jongeren schatten goed in dat ouders meer afkeurend staan tegenover geld lenen van vrienden dan zij zelf

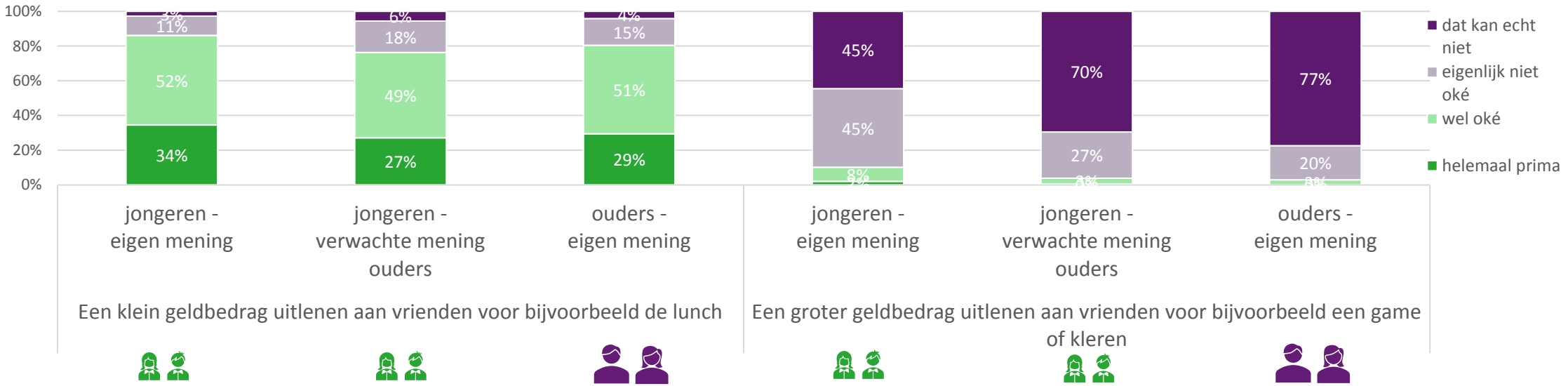
- Jongeren vinden iets vaker dan hun ouders dat geld lenen van vrienden moet kunnen. De grootte van het bedrag maakt wel uit. Kleine bedragen (voor de lunch) vindt drie kwart (75%) van de jongeren oké om te lenen, tegenover twee derde (68%) van de ouders. Grotere geldbedragen lenen wordt door zowel ouders als jongeren vaker afgekeurd, hoewel die afkeuring bij ouders groter is. Ouders vinden vaker dat dit ‘echt niet kan’ en jongeren zeggen vaker dat het ‘eigenlijk niet oké is’.
- Veel jongeren schatten goed in dat hun ouder strenger is dan zijzelf. Zo denkt 73% dat hun ouder het helemaal niet oké vindt om grotere geldbedragen te lenen. In de praktijk blijken ouders nog vaker die mening toegedaan (82%).

Jongeren: Nu volgen een paar stellingen over hoe je kunt omgaan met geld. Jij mag aangeven wat jij *zelf* vindt dat het juiste antwoord is.
Verwachting jongeren: We willen graag weten wat jij denkt dat je ouders ervan vinden, als je dit zou doen. Als ik dat zou doen, dan vinden mijn ouders dat…
Ouders: Wat vindt u ervan als uw kind het volgende zou doen?

Jongeren staan coulanter tegenover uitlenen van geld aan vrienden dan hun ouders

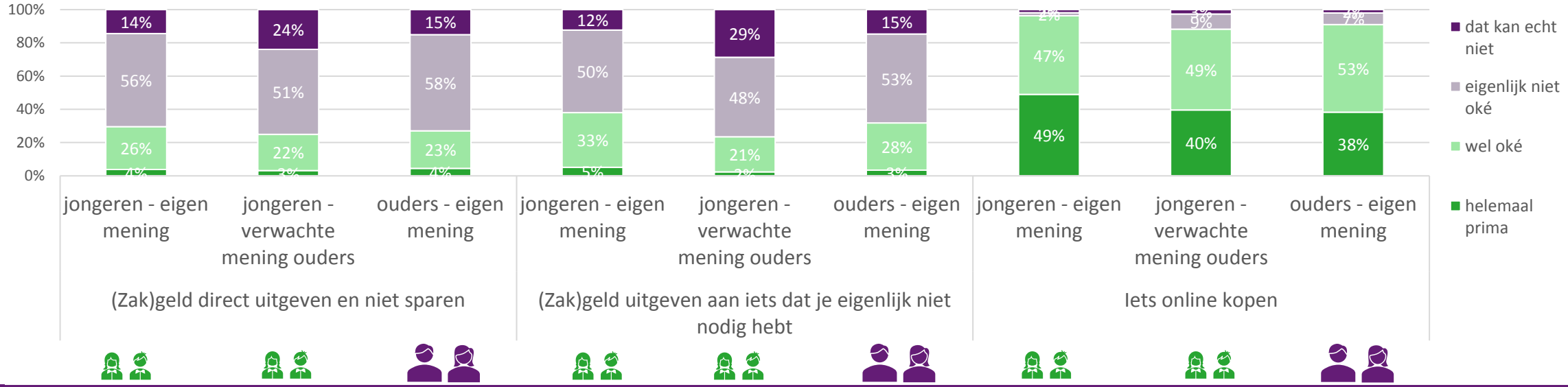
- Jongeren vinden iets vaker dan hun ouders dat geld uitlenen aan vrienden wel kan; 86 procent van de jongeren vindt het ten minste ‘wel oké’ om een klein geldbedrag uit te lenen, versus 80 procent van de ouders. Ouders (77%) vinden veel vaker dan hun kinderen (45%) dat uitlenen van grotere bedragen echt niet kan.
- Jongeren schatten, met name als het om het uitlenen van kleine bedragen gaat, goed in wat hun ouders daarvan zullen vinden.

Jongeren: Nu volgen een paar stellingen over hoe je kunt omgaan met geld. Jij mag aangeven wat jij *zelf* vindt dat het juiste antwoord is.
Verwachting jongeren: We willen graag weten wat jij denkt dat je ouders ervan vinden, als je dit zou doen. Als ik dat zou doen, dan vinden mijn ouders dat…
Ouders: Wat vindt u ervan als uw kind het volgende zou doen?

Jongeren vinden het vaker dan hun ouders prima om iets online te kopen

- Aan jongeren en ouders zijn enkele situaties voorgelegd over hoe je om kan gaan met geld. Jongeren vinden deze situaties vaker (wel of helemaal) ‘oké’ dan hun ouders. Zo zegt 49 procent van de jongeren het helemaal prima te vinden om iets online te kopen, tegenover 38 procent van de ouders die het helemaal prima vindt als hun kind dat zou doen.
- Verder schatten jongeren in het algemeen terecht in dat hun ouders wat strenger zijn dan zijzelf. Maar in een enkel geval blijkt de praktijk toch mee te vallen. Zo denkt 29 procent van de jongeren dat hun ouders het helemaal niet oké vinden als ze hun zakgeld uitgeven aan iets onnodigs, terwijl maar 15 procent van de ouders dit helemaal afkeurt.

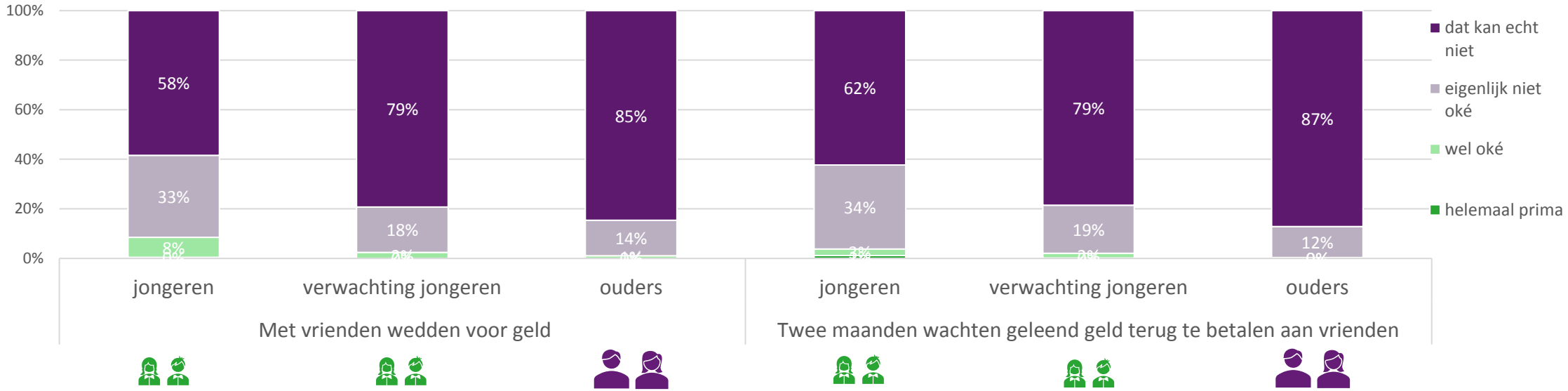

Jongeren: Nu volgen een paar stellingen over hoe je kunt omgaan met geld. Jij mag aangeven wat jij zelf vindt dat het juiste antwoord is.
Verwachting jongeren: We willen graag weten wat jij denkt dat je ouders ervan vinden, als je dit zou doen. Als ik dat zou doen, dan vinden mijn ouders dat…
Ouders: Wat vindt u ervan als uw kind het volgende zou doen?

Meerderheid vindt wedden om geld niet oké, maar jongeren zijn er minder stellig over

- Wedden voor geld is voor de meerderheid van jongeren en ouders niet oké, maar jongeren denken er wel iets lichter over dan ouders: 58 procent van de jongeren vindt dat het echt niet kan tegenover 85 procent van de ouders.
- Ook als het gaat om lang wachten met terugbetalen van geleend geld, zijn jongeren nog wat minder streng dan hun ouders: 62 procent van de jongeren en 87 procent van de ouders vindt dat het echt niet kan.

Verschil naar leeftijd
Naarmate jongeren ouder zijn staan zij meer open voor wedden met geld. Van de 11-jarigen vindt 68 procent dat dit echt niet kan, van de 16-jarigen is dit nog 43 procent.

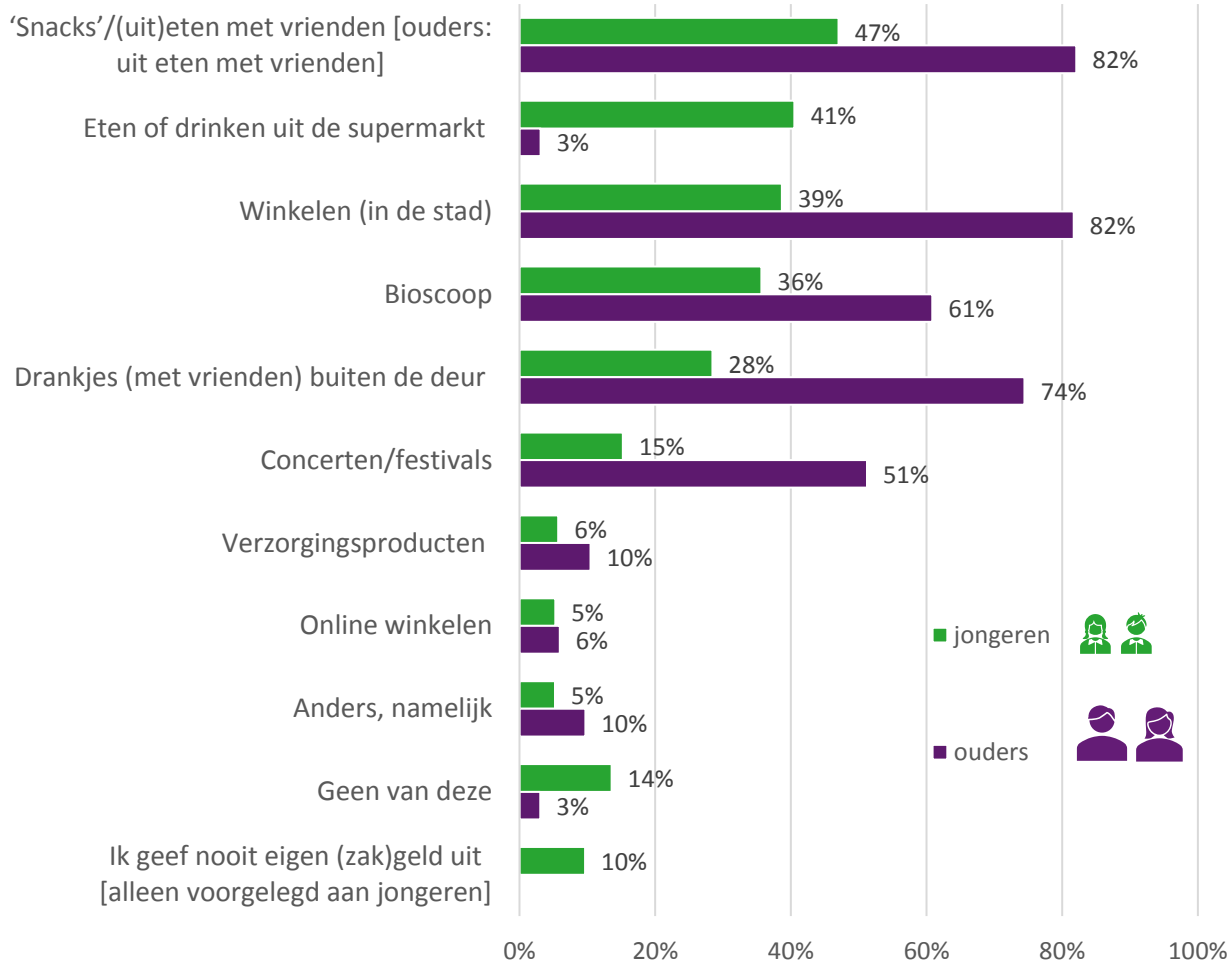

Jongeren: Nu volgen een paar stellingen over hoe je kunt omgaan met geld. Jij mag aangeven wat jij zelf vindt dat het juiste antwoord is.
Verwachting jongeren: We willen graag weten wat jij denkt dat je ouders ervan vinden, als je dit zou doen. Als ik dat zou doen, dan vinden mijn ouders dat…
Ouders::Wat vindt u ervan als uw kind het volgende zou doen?

Driekwart van de jongeren heeft tijdens de coronacrisis minder geld uitgegeven dan normaal

- Jongeren en ouders is gevraagd aan welke dingen zij minder geld hebben uitgegeven in het afgelopen jaar waarin we te maken hadden met het coronavirus.
- De top 3 bij ouders bestaat uit: uit eten met vrienden (82%), winkelen in de stad (82%) en drankjes buiten de deur (74%).
- Bij jongeren staan ‘snacks en eten met vrienden’ (47%), ‘eten of drinken halen in de supermarkt’ (41%), en winkelen (39%) bovenaan de lijst met uitgaven waarop het afgelopen jaar geld is bespaard.

Verschil naar leeftijd
Met name 11- en 12-jarigen zeggen nooit eigen zakgeld uit te geven (resp. 24% en 17%), of aan geen van deze dingen minder geld te hebben uitgegeven (resp. 30% en 21%).

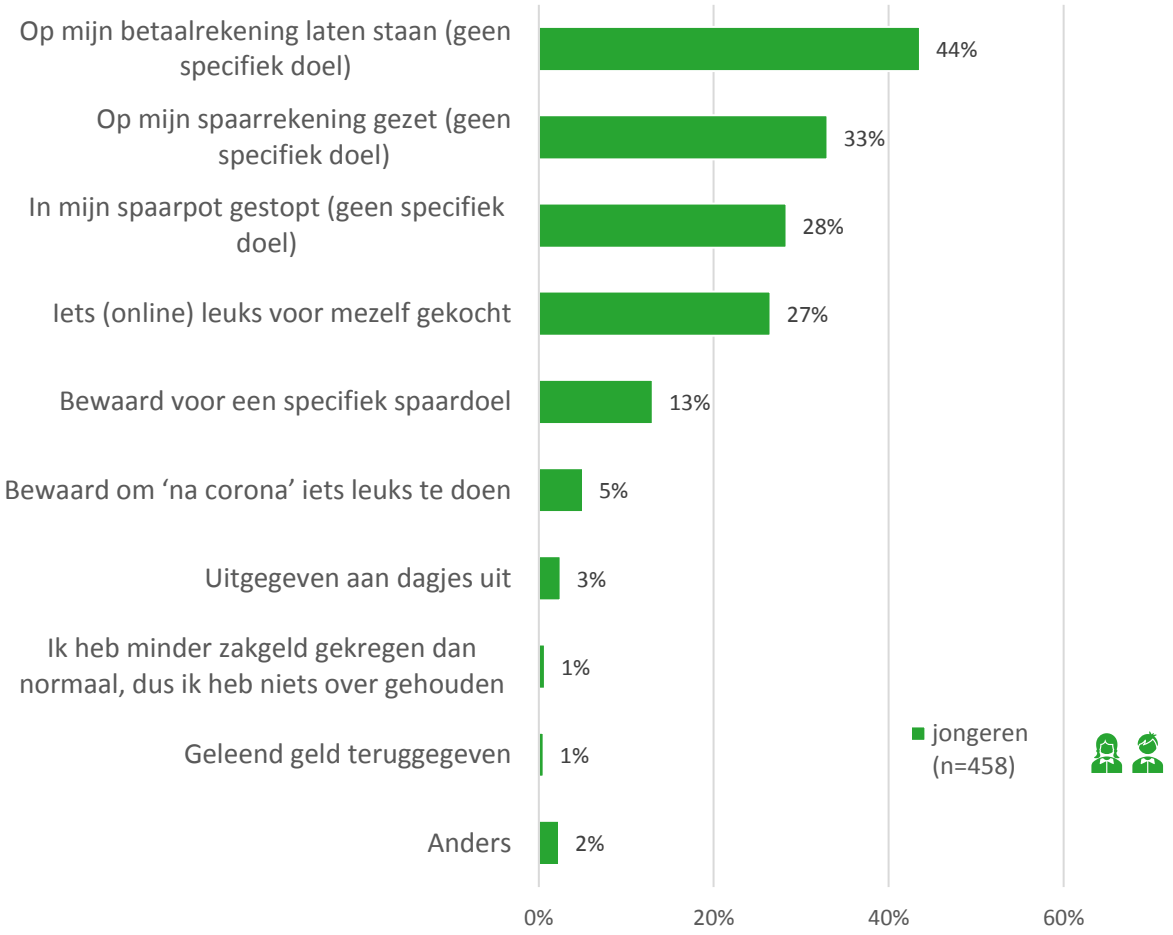

Jongeren: Aan welke van deze dingen heb jij zelf minder (zak)geld uitgegeven dan normaal?
Ouders : Aan welke van deze dingen heeft u het afgelopen jaar zelf minder (zak)geld uitgegeven dan normaal?

Bij de helft van de jongeren ging overgebleven geld naar de spaarrekening of spaarpot

Ouders en jongeren die minder geld hebben uitgegeven dan normaal, is gevraagd wat zij met dit overgebleven geld hebben gedaan. De antwoordcategorieën van ouders en jongeren verschilden op sommige punten. Deze sheet behandelt jongeren.

- De helft van de jongeren (52%) spaarde; een op de drie (33%) op hun spaarrekening en 28 procent (ook) in de spaarpot.
- Ook lieten veel jongeren (44%) het geld op hun betaalrekening staan.
- Een kwart van de jongeren kocht van het overgebleven geld iets leuks voor zichzelf en 17 procent bewaarde het voor een specifiek spaardoel.

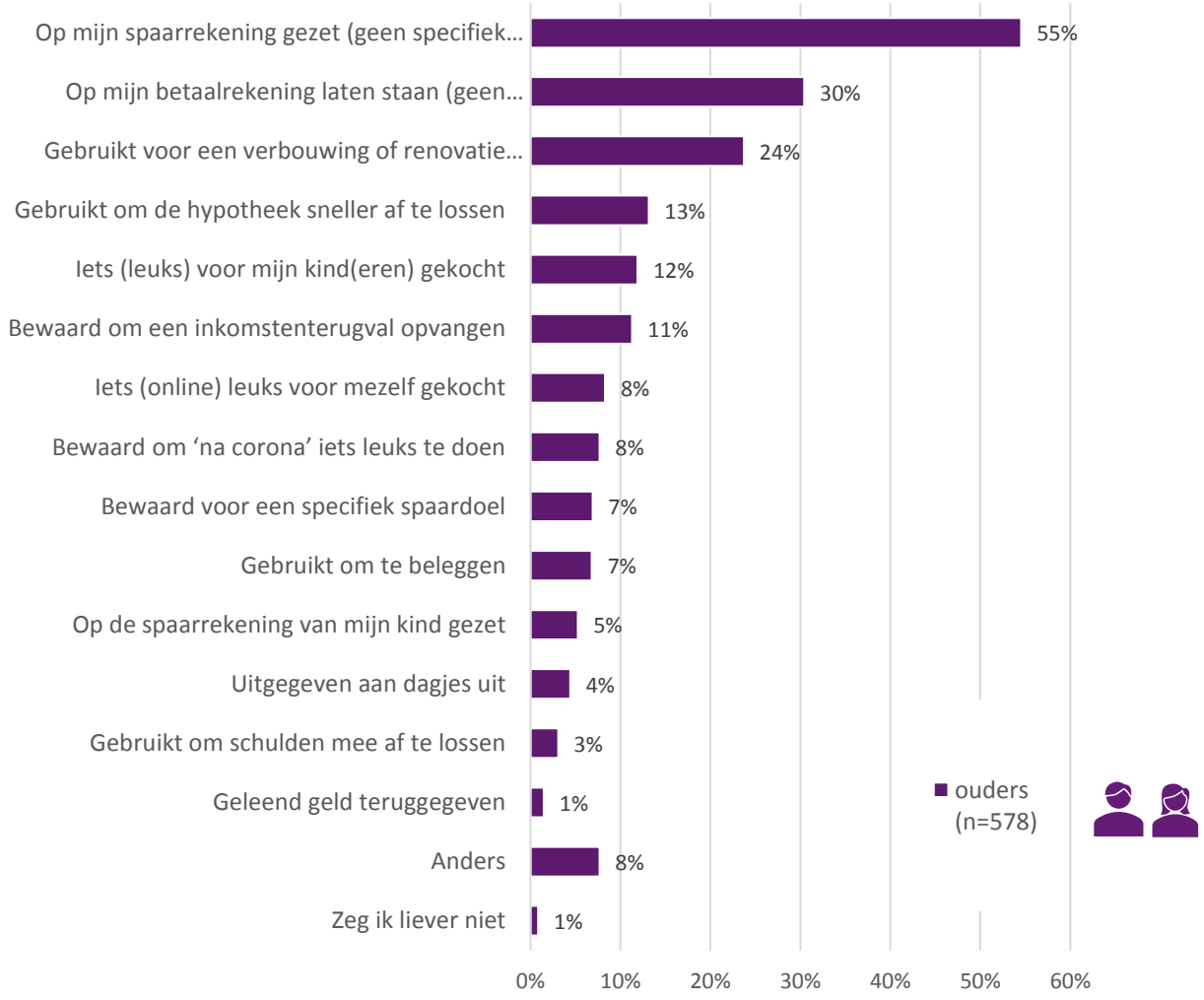

Jongeren: Wat heb je met het 'overgebleven' geld gedaan, of wat ben je van plan? (meerdere antwoorden mogelijk)
Ouders : Wat heeft u met het 'overgebleven' geld gedaan, of wat bent u van plan? (meerdere antwoorden mogelijk)

Ruim de helft van de ouders zette overgebleven geld op spaarrekening

Ouders kregen een iets andere lijst antwoordcategorieën voorgelegd dan de kinderen (zie grafiek).

- Net als de jongeren, heeft ruim de helft van de ouders (55%) geld gespaard. Drie op de tien ouders lieten (ook) geld op de betaalrekening staan.
- Ouders gebruikten overgebleven geld ook voor hun woning; een kwart gebruikte geld voor een woningverbouwing en een op de acht om de hypotheek versneld af te lossen.
- Ouders zetten minder vaak dan hun kinderen geld opzij voor een specifiek spaardoel, maar als ze dat wel deden, ging het vaak om relatief grote doelen zoals een vakantie, een nieuwe woning of een verbouwing.

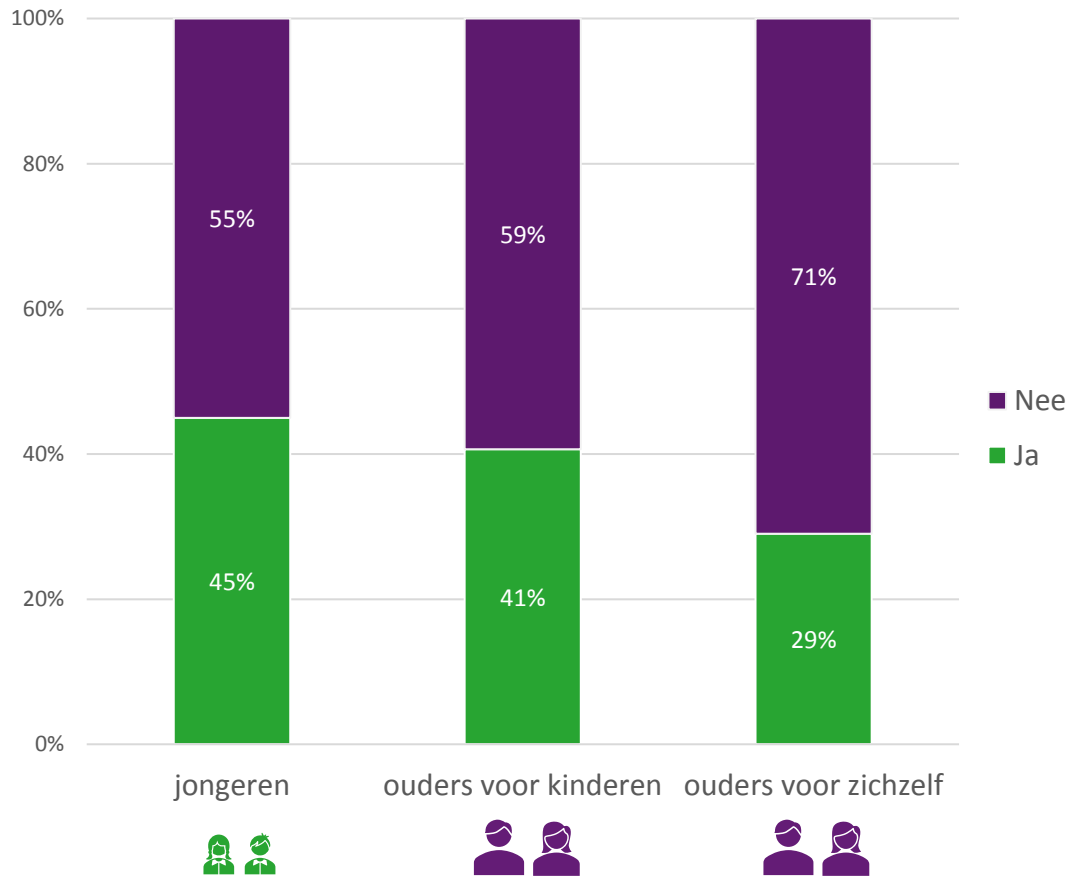

Jongeren: Wat heb je met het 'overgebleven' geld gedaan, of wat ben je van plan?
Ouders : Wat heeft u met het 'overgebleven' geld gedaan, of wat bent u van plan?

In coronatijd hebben ruim 4 op de tien jongeren iets leuks gekregen van hun ouders, wat ze ‘normaal’ niet zouden hebben gekregen.

- Ruim vier op de tien jongeren zeggen dat zij iets van hun ouders hebben gekregen dat ze niet hadden gekregen als er geen coronacrisis was geweest. Deze troostaankopen lopen uiteen van een boek, een bordspel of een puzzel tot een computerspel, een spelcomputer of een trampoline. Ook wordt ‘iets lekkers’ genoemd als verwennerij tijdens de coronacrisis.
- Drie op de tien ouders kochten (ook) iets leuks voor zichzelf.

Verschil naar leeftijd
11 t/m 13- jarigen zeggen veel vaker dat hun ouders iets voor hen kochten vanwege corona dan 14 t/m 16-jarigen (11: 63%, 12: 54%, 13: 56%, 14: 39%, 15: 30%, 16: 29%).

Jongeren: Hebben jouw ouders daarom weleens iets voor jou gekocht, dat je anders misschien niet had gekregen?
Ouders: Heeft u tijdens de coronacrisis weleens iets leuks voor uw kind(eren) gekocht, dat u niet zou hebben gekocht als er geen coronacrisis was?
Ouders: Heeft u tijdens de coronacrisis weleens iets voor uzelf gekocht om uzelf op te vrolijken in deze periode?

Wijzer in geldzaken

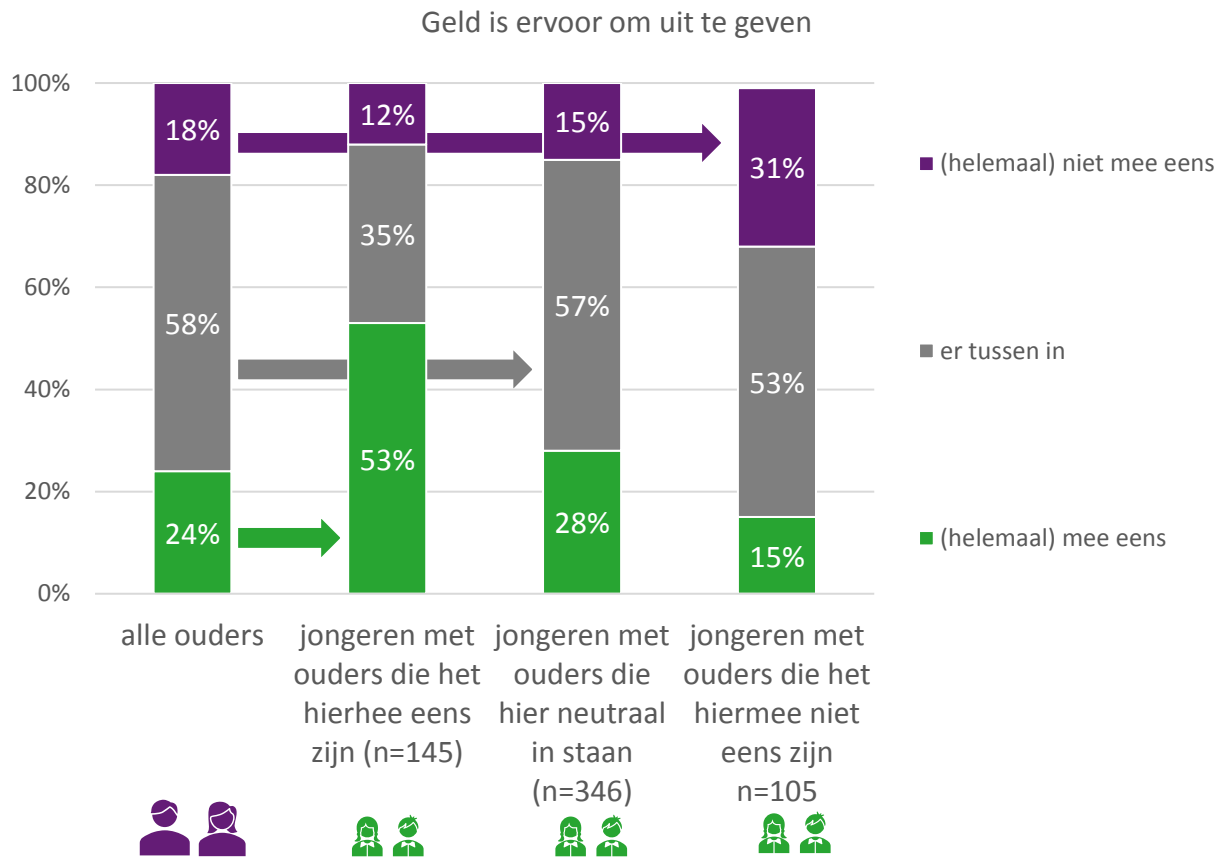
Hoofdstuk 2

Extra analyses: opvallende overeenkomsten en verschillen in houding en gedrag van ouders en kinderen

Jongeren lijken in hun houding over geld op hun ouder

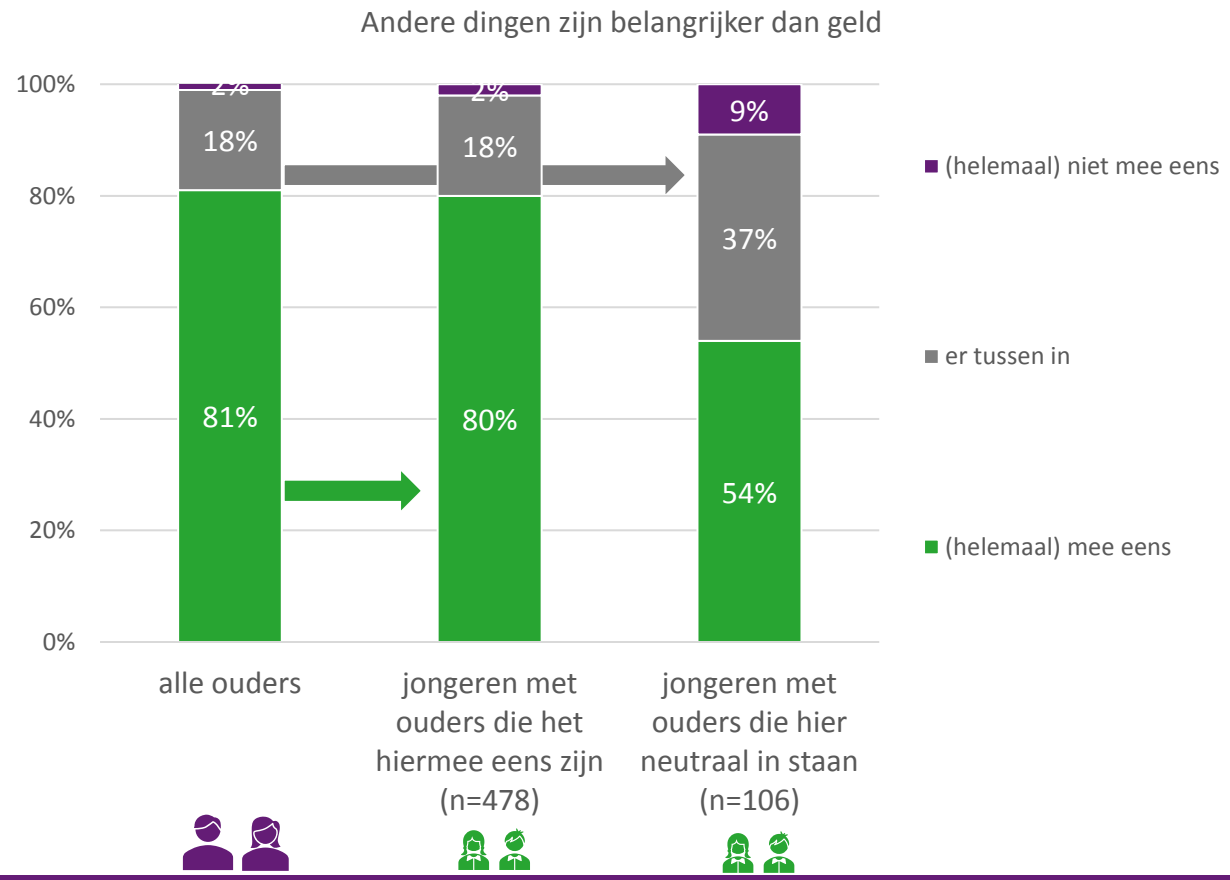
- *In dit hoofdstuk kijken we in hoeverre jongeren op hun ouders lijken als het gaat om hun houding en gedrag met betrekking tot geldzaken. In de linker kolom staan de antwoorden van alle ouders. Daarnaast splitsen we de antwoorden van de jongeren uit, op basis van het door hun ouder gegeven antwoord. Op deze sheet behandelen we in hoeverre jongeren vinden dat geld ervoor is om uit te geven, afhankelijk van of hun ouder dat (ook) vindt.*
- Jongeren blijken op dit vlak best op hun ouders te lijken; als ouders vinden dat geld ervoor is om uit te geven (24%), vindt ruim de helft van hun kinderen dat ook (53%). En andersom geldt ook: als ouders juist niet vinden dat geld er is om uit te geven (18%) dan hebben hun kinderen veel vaker dan gemiddeld ook die mening.

Ben jij het wel of niet eens met de volgende zinnen?

Jongeren en ouders delen vaak de mening dat andere dingen belangrijker zijn dan geld

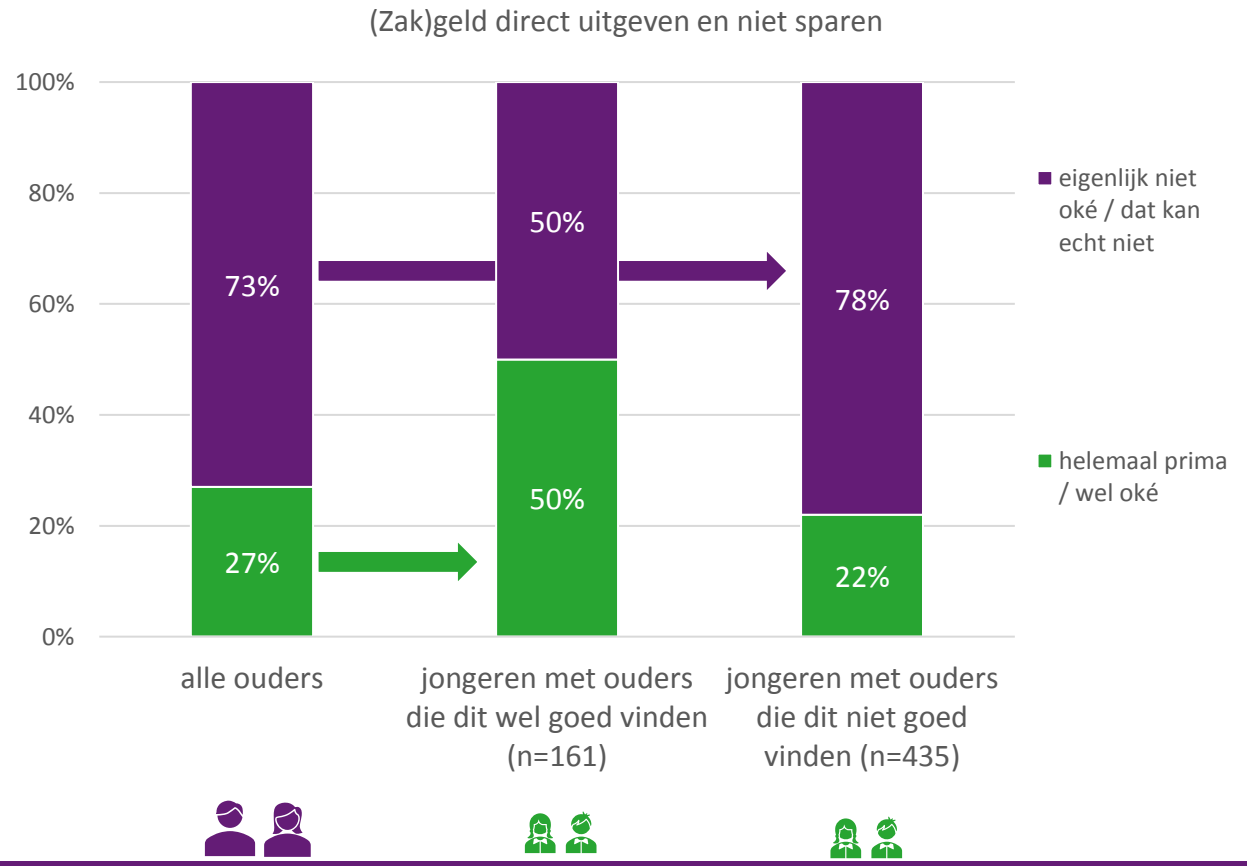
- Ook als het gaat om de vraag of andere dingen belangrijker zijn dan geld, lijken jongeren in zekere mate op hun ouders.
- Als hun ouder vindt dat andere dingen belangrijker zijn dan geld (81%), dan vinden acht op de tien jongeren dat ook (80%).
- Als hun ouder hier meer neutraal in staat (18%) dan zeggen jongeren er ook relatief vaak zo in te staan (37%), of zelfs dat andere dingen *niet* belangrijker zijn dan geld (9%). Desondanks vindt ook van deze jongeren ruim de helft dat andere dingen belangrijker zijn dan geld (54%).

Ben jij het wel of niet eens met de volgende zinnen?

Jongeren voelen zich vrijer om geld direct uit te geven als hun ouder dat prima vindt

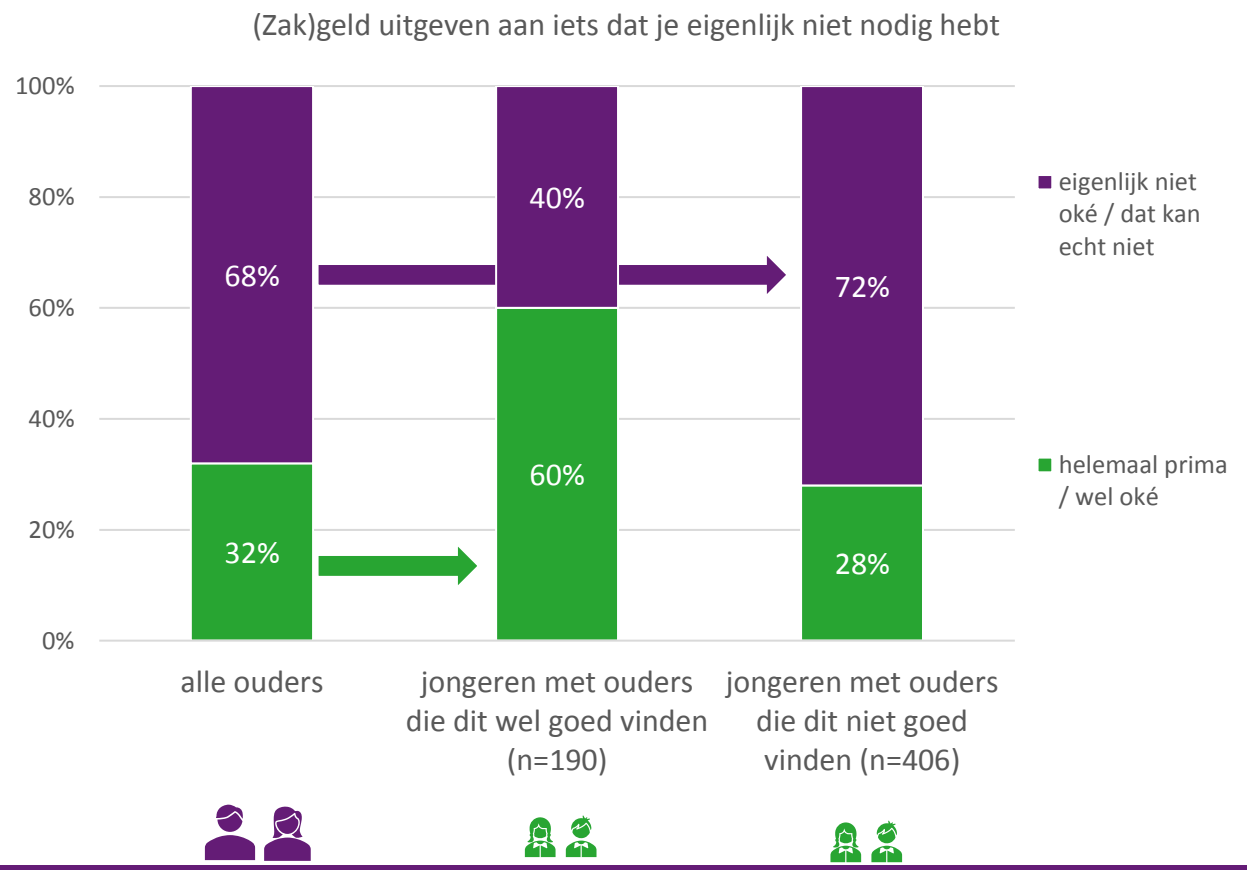
- Circa een kwart van de ouders vindt het prima als hun kind (zak)geld direct uitgeeft (27%). Dit zie je logischerwijs terug in de houding van hun kinderen; zij staan hier vrijer in (50%) dan jongeren wiens ouders dat niet oké vinden (22%).

Ben jij het wel of niet eens met de volgende zinnen?

Jongeren geven makkelijker geld uit aan iets onnodigs als hun ouder dat prima vindt

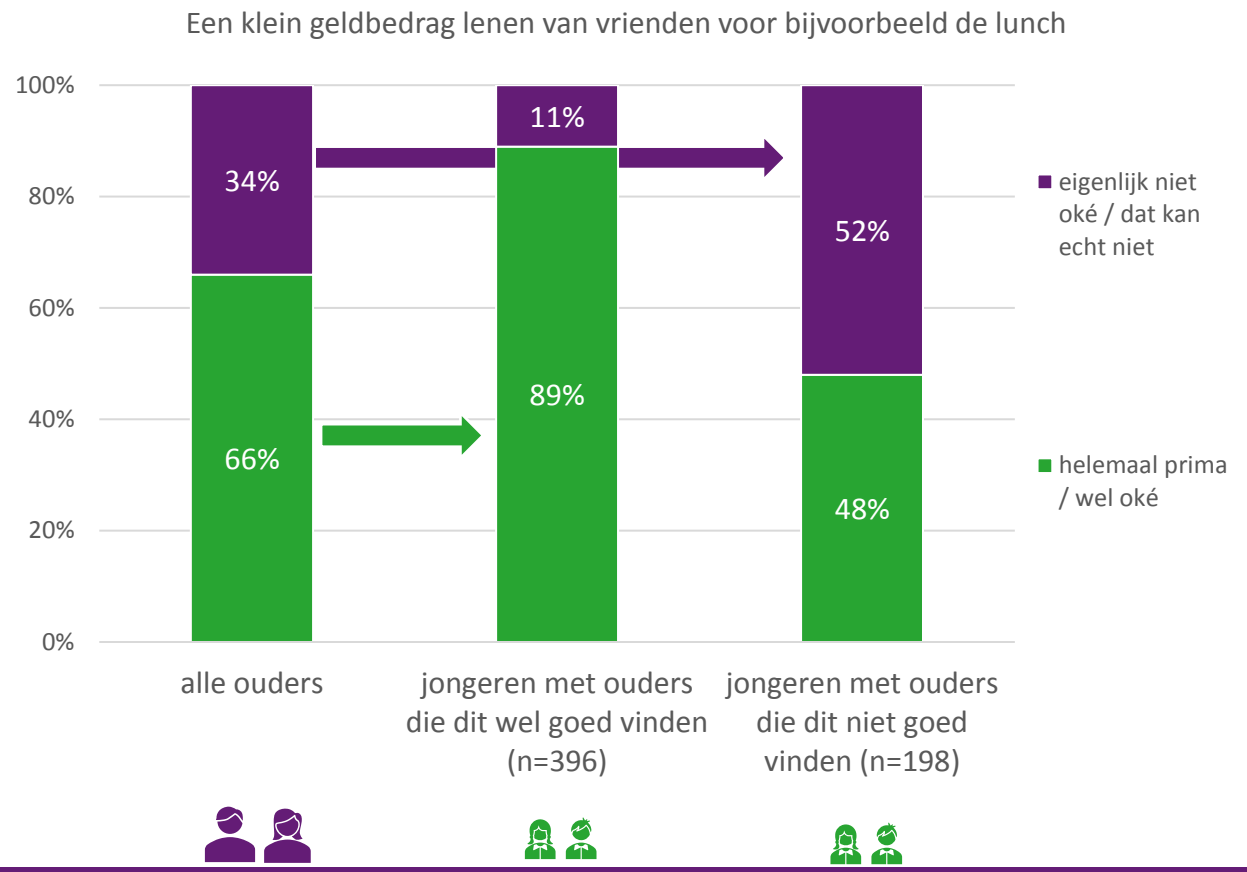
- Een derde van de ouders vind het prima als hun kind geld uitgeeft aan iets onnodigs (32%). Hun kinderen (60%) voelen zich dan ook vrijer om dit te doen dan andere jongeren (28%).

Ben jij het wel of niet eens met de volgende zinnen?

Als ouders een klein geldbedrag lenen prima vinden, dan vinden hun kinderen dat vaak ook

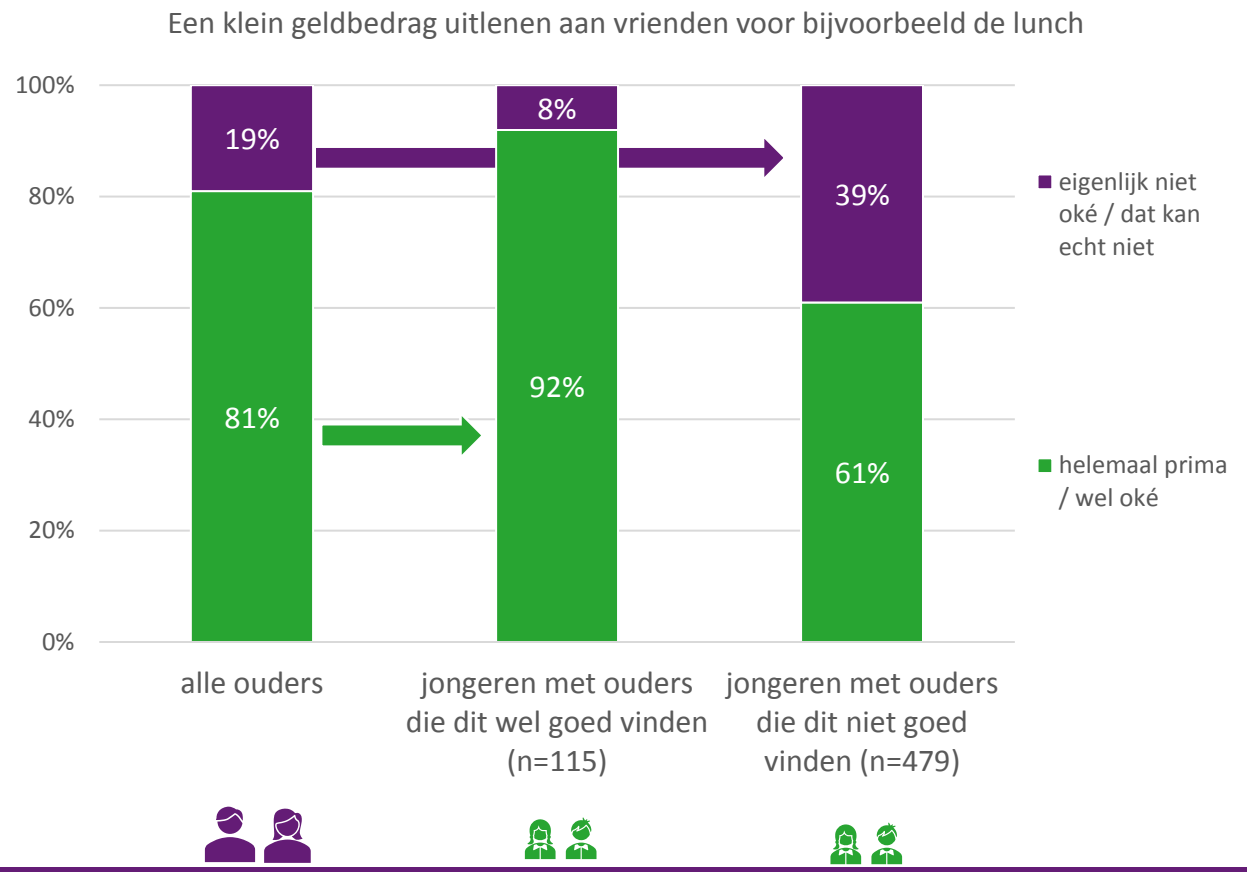
- De mening van ouders over het lenen van een klein geldbedrag, bepaalt in zekere mate hoe hun kinderen hierin staan. Vooral als ouders dit prima vinden (66%), vinden hun kinderen dat ook (89%).
- Als ouders het niet goed vinden als hun kind een klein bedrag zou lenen (34%), dan zijn jongeren hier zelf verdeeld over. Ongeveer de helft (52%) vindt het dan zelf ook niet goed, terwijl de andere helft het wel prima vindt (48%).

Ben jij het wel of niet eens met de volgende zinnen?

De mening van ouders doet er toe als het gaat om uitlenen, maar minder sterk dan bij lenen

- De mening van ouders over het uitlenen van een klein geldbedrag, bepaalt in zekere mate hoe hun kinderen hierin staan. Vooral als ouders dit prima vinden (81%), vinden hun kinderen dat ook (92%).
- Als ouders dat niet prima vinden (19%), dan vinden vier op de tien van hun kinderen dat ook (39%).

Ben jij het wel of niet eens met de volgende zinnen?